

Sct. Hans 2024 tale v. Allan Ploug Sørensen

PRÆSTEHAVEN – det lød da forjættende, da vi i sin tid skulle tage stilling til, hvor vi skulle bo som pensionister. PRÆSTEHAVEN – smag lige på ordet som var det første gang: det dufter af sommer, af paradisæbler og uskyld – og hvem kan ikke længes efter den svimlende tilstand, når man har passeret målstregen og endelig har opnået den eftertragtede titel: PHD: Pensionist hele dagen –

PRÆSTEHAVEN: monstro det faktisk var min fagforening, der havde banket et brette seniorkollektiv ned herude på heden?

Med stigende forventning var vi så rundt og se os om, sådan som man jo gør, når man kommer her første gang og lige skal fornemme og se stedet an..... Nydelige grønne områder.... god plads mellem blokkene, så lyset kan komme ind Og svømmehal..... Imponerende... og når man hér gik indenfor viste det sig så, at man fulgte PRÆSTEHAVENs navn op allerede FØR man når ud i bassinet.

I omklædningsrummet bliver man nemlig mødt med venlige instruktive tegninger med tekst, så det ikke skulle være til at misforstå. Se bare:

(billede vises m tegning og tekst: "Af med tøjet og ind under bruseren)

Både mænd og kvinder skal igennem forstadiet inden man træder ind gennem den snævre gang ind til selve herlighedens velgørende vande – men som det allersidste møder man så denne her:

(billede vises m tegning og tekst: **Ren for Vorherre! men hvad siger bademesteren?)**

En personlig ransagelse – en prøvende eftertanke – en eksamination inden man får lov til at træde ind – og mindelser om tidligere tiders konfirmations-attester rinder én i hu: kan du dine salmevers ved overhøringen? – Ét er at du har vasket dit smukke ydre, dit skind, din facade, om end slidt og ridset nu (spejle og badevægte er ikke, hvad de har været 😊), - men hvad med din samvittighed, dit sind, dit hjertes inderste? Hvad føler du nu? Er det rensat og rent til at gå ind til, hvad man kunne frygte: det STORE bad, som man i et gys forestiller sig tænkt som i brug ved voksendåb med reel neddykning!

Hvor mange præster mon de har på stedet? Er bestyrelsens formand ypperstepræst og bademester? De øvrige bestyrelsesmedlemmer venlige

kordegne? Blokformændene måske kor? Skal man igennem dether, ud over Ejendomsmægler og Bankens og Administrators undersøgende, strenge blik! - Det er en alvorlig sag at blive beboer i PRÆSTEHAVEN.

Udenfor svømmehallen får man så øje på nogle af beboerne og tænker straks: sådan ser ENGLENE altså ud – heroppe kaldes de KVINDER – og straks ses deres skønhed og smil og når de hilser velkommen mærkes deres varme, milde røst – og der på stamvejen møder vi da Ilsebils søster fra Fynsk Forår, og med det 4-stemmige mandskor fra Carl Nielsens nodeblad i erindringen, så bliver dether sidste station før Vorherres eget Paradis – og så indsniger sig alligevel en skygge, for mon der trods alt ikke skulle være gemt en elverpige eller to inde mellem grønne grene.... Lidt SLANGEGYS kan der vel tænkes på denne side Evigheden.....

Og PRÆSTEHAVENs omdømme blev ikke svækket i de foreløbig 16 år, vi har boet her, for godtnok kan der falde nogle bemærkninger hen over Brugsens køledisk: ”Og oppe i Præstehaven er de så fromme, at de nu har fået MUNKE- CELLER” – men det er nu SOL-CELLER, vi fik på svømmehallen.

Indimellem standser jeg op ved noget rigtig godt, jeg har hørt eller læst i en bog, en avis. Og så skriver jeg det ned på en gul post-it og sætter den op på en billedramme lige oven over min computer – så har jeg da noget opbyggeligt at se op på, når jeg er træt af og rystet over de Nyheder, som skærmen vælter lige ind i kraniet.

Der sidder en gul seddel med noget udenbysk, som jeg rendte ind i hos forfatteren Jens Christian Grøndahl. Der står: **”Whoever You are – I have always depended on the kindness of strangers”** – i min oversættelse: “Hvordan med dig? – JEG har altid været afhængig af fremmede menneskers venlighed.”

Citatet stammer fra et skuespil af Tennessee Williams tilbage i 1947. Men selvom det har mange år på bagen, så rummer det fortsat en fortolkning, som jeg kan genkende mig selv i. JEG har altid oplevet mig AFHÆNGIG af fremmede, som viste mig venlighed.

Og da jeg kom her til PRÆSTEHAVEN var langt de fleste af jer fremmede for mig – og sådan er det stadig, for her udskiftes jo beboere undervejs – men I viste mig venlighed, og jeg blev afhængig af den..... det er jeg stadig.....

Selvsagt var jeg fra begyndelsen afhængig af min gode kærlige, syngende og klaverspillende fynske MOR, afhængig af familien derhjemme i lejligheden, sidenhen afhængig af fodboldkammerater og venner i FDF bl.a. ... og disse først fremmede viste mig venlighed igen og igen, når både det gode skulle deles, og når det svære skulle bearbejdes. AFHÆNGIGHED skaber FÆLLESSKAB og limen hedder Venlighed.

Når vi i vores alder forfærdes over den rå tone på de socialemedier, at man tilsyneladende kan komme af sted med at slynge de groveste beskyldninger ud mod fremmede uanset hudfarve, som man slet ikke kender personligt noget til, så kan man læne sig ind mod sandheden i det gamle citat og trøstes ved, at alt ikke er totalt ødelagt – endnu!

Vi har en statsminister, som gerne taler om SAMMENHÆNGSKRAFTEN i SAMFUNDET. Hun oplever den truet. Mange føler det samme og er enige. Et par andre ord lægger sig til de her to: Man taler om SamHØRIGHED - at man hører sammen og har hjemme et bestemt sted, har rod. Og man taler om SAMVÆR – både stavet **uden "d"** til sidst, altså dét at være sammen og ikke alene individer, og samværd stavet **med "d"** til sidst, altså det at være fælles om nogle værdier.

Danskerne er et Folk – ikke kun en Be-folkning. Og vi lever i et demokrati. Men det har mangler. Vi har lige set på TV, at selv Grundtvig var skeptisk over for Grundloven til at begynde med, sidenhen i 1866 forsvarede han den energisk. Vi har i dette land den mindst dårlige styreform i et samfund. Demokratiet har ganske vist svagheder og risici. Det har mangler, som vi borgere godt kan reparere på. Det er både politikernes opgave og vores alle sammens opgave.

Lige nu skal vi styrke folkets SAMMENHOLD, både "stjerner og vandbærere", for der er brug for alle, både de unge der føler sig utilstrækkelige og skamfulde, brug for de modne og dygtige, de fremmede og gammel-danskerne, og vi erfaringsramte pensionister, som måske stadig har en rigtigt og passende replik til de ansvarlige for tiden.....

Det er ikke til at komme uden om: Det rumler kraftigt med uro og frygt i stort set hele Europa. Vi bæver for udsigten til Trump i Det Hvide Hus. Vi fatter og forstår ikke, hvad Kunstig Intelligens kan føre til.... Kan vi ikke længere stole på kendsgerninger og fakta, når de i et splitsekund kan fremstå som løgn og fiktion. Det bliver usikkert: hvad er egentlig sandhed? Verden har accelererende fart på... og mennesker har som aldrig før brug for at tænke og leve langsomt og til

tider fordybet.... Stilhed og natur er derfor blevet efterspurgt og kostbart. Alt imens klimaet vrider sig ud af gevind og i disse uger sender danskernes ferieparadis i syden på 40 grader og derover.

Pessimister har nok af materiale til at holde mismodet vedlige.... Og derfor er det så vigtigt at løfte blikket og hægte sit skrøbelige liv på noget vægtigt og vigtigt, noget med frigørende ånd over sig.... Det kan man opleve ved at gå over på den gamle kirkegård og standse op ved Ingvar Cronhammers grav, hvor man på hans sten kan læse hans egne betagende ord som hans testamente:

”Selv i de dunkleste skygger ligger lyset på lur”.

Fra den ene store mand til den anden og næste store mand, for om lidt skal vi synge Midsommervisen – en replik fra fortiden til vor tid. Den er skrevet af Holger Drachmann til en skuespil ”Der var engang” fra 1885. Baggrunden er bl.a., at Sankthansnat efter gammel overtro var den nat, hvor hekse og andet troldtøj rigtig huserede, og bålene blev oprindelig tændt ud fra en sand overbevisning om, at man på den måde kunne holde sig det onde fra livet.

Drachmann var en flagrende, flamboyant fyr med mange talenter under en vældig hat! Han var stor i slaget og bl.a. meget andet optaget af de forsvarforeninger, som opstod efter nederlaget i 1864, og det kan vi tænke på, når vi i sidste vers synger: ”mod ufredens ånd vil vi bålet på fædrenes gravhøje tænde: hver by har sin heks og hvert sogn sine trolde, dem vil vi fra livet med glædesblus holde” – og vi kan lade vore tanker gå til en urovækkende nutid, hvor russiske TROLDEFABRIKKER sniger sig ind på vores digitale styring og truer med at kortslutte vores systemer omkring el-forsyning, vand- og varmegværker, så vi rådes til at øve os i at PREPPE, altså det nye, at vi almindelige danskere tilskyndes til at have nødforsyninger, så vi kan klare os i 3 krise-døgn. –

Altså igen står vi med en gammel tekst, som kan være med til at fortolke vores nutids udfordringer! ”Mod ufredens ånd” – ja ingen kan være i tvivl om, at Putins ånd er ufred. Og den står i skærende modsætning til Danmarks gamle Friheds-Ånd, og derfor giver det mening at synge og styrke SAMMENHÆNGSKRAFTEN ved at synge: ”vi vil fred her til lands, sankte Hans, sankte Hans! Den kan vindes, hvor hjerterne aldrig bli ´r tvivlende kolde!”

Læg mærke til, at Drachmann påkalder sankt Hans, d.v.s. den hellige Johannes med tilnavnet Døberen (Hans er en forkortelse af Johannes), fordi den mand var fuldkommen frygtløs og talte magtmisbruget imod – om også det skulle koste

ham hovedet! Det er ikke ringe gjort af den stortalende Drachmann, som i sin samtid var kendt for at have et noget anstrengt forhold til kristendom og kirke. Men mod toldtøj og TROLDEFABRIKKER må ALLE stille op til kamp – der er brug for alle, også sankt Hans.

”Vær beredt” siger de gæve spejdere og stiller op som et hold. De og sportsfolk peger på, at det gælder om at spille sammen i et fællesskab. Vi er afhængig af de andre. Af familie og venner og kammerater og kolleger, - af naboer og dem, der er fremmede for os lige nu i de andre blokke i Præstehaven, men som igen og igen kommer os imøde med venlighed.

Dét er da herligt: den ufortjente venlighed – forbløffende overraskende i en ellers rå og ubarmhjertig verden. En gave – en nåde, som man kan driste sig til at kalde det her i PRÆSTEHAVEN, hvor vi kerer os om hinanden, så ensomhed og tristhed ikke skal få os til at visne enkeltvis og i al ubemærkethed. Lad os fortsætte med at se, lytte og opdage hinanden og møde hinanden med venlighed. Den afhængighed kan man LEVE med og af – ikke bare overleve.

Vi skal være ”prepared”, udenbysk for ”forberedt” i risikoen for krise. Vi skal være det alvorligt ment, - men vi skal IKKE være det UDEN HUMOR. Og hér har vi i Præstehaven et fornøjeligt eksempel for os fra Corona-krisen. Sten Sønderborg viste bistået af Lise, hvorledes vi med sjov og knofedt skulle rengøre og spritte af, så vi var ved at flække af grin! Det var pragtfuldt! Mage til ”reklame”-film fuld af VENLIGHED, som man gerne bliver AFHÆNGIG af. Sønderborg rimer på Sønderjylland 😊, ”så vi ta ´r lige en tur med æ SPRITTER”. –

Skulle vi ikke opfordre humørbomberne til at gå foran én gang til, når vi nu skal øve os i at være rigtig gode PREPPERER. Hvad siger I? (rungende JA)

Hermed er der kun tilbage for mig at ønske jer alle: Rigtig god MIDSOMMER 😊